

Jonas Bruyneel

Roman

G

R

O

T

B&L

OVER MULHACÉN

‘Jonas Bruyneel toetst zijn poëzie en engagement af aan het leven en werk van de grote Lorca. Dat levert een bijzondere dichtbundel op.’

– De Standaard

‘De dichter schildert de couleur locale op virtuoze, filmische wijze en de lezer ziet, hoort, ruikt, voelt en proeft continu mee als stille reisgenoot. Mulhacén is een eerlijk, kleurrijk, tastbaar, leerzaam, dubbelzinnig, bij vlagen erg muzikaal, soms geestig en bovenal meeslepend werk.’

– Poëziekrant

‘Een meesterlijk vormvaste en tegelijk vloeibare bundel. Bruyneel laat zijn regels zingen. De wereldse actualiteit sluipt op sluwe wijze zijn klassiek aandoende tekst binnen, die je blik telkens weer verlegt en verfrist.’

– Michaël Vandebril

‘Mulhacén laat zien dat Bruyneels gedichten niet alleen over schoonheid en persoonlijke ervaringen gaan. De maatschappij loopt als een derde wezen mee.’

– De Reactor

‘Dit is een intrigerende tekst, vol symbolen en ideeën die tot nadenken stemmen. Bruyneel blijft een interessante auteur, iemand die risico’s niet schuwt om verder te raken in zijn schrijverschap.’

– Dirk De Geest

*'There were moments of gold
And there were flashes of light
There were things we'd never do again
But then they'd always seemed right
There were nights of endless pleasure
It was more than all your laws allow
Baby, baby, baby'*

– Céline Dion

*'When the roots don't hold
Will it be you, who guides me?
When the roots don't hold
Who else could it possibly be
When this old trunk bows
And the leaves all fall
It will be you, or no one at all'*

– Chad Diver

1

De bliksem snijdt helwit de horizon doormidden, daaronder zwelt een zee van kwikzilver. Ze spant haar spieren aan, bereidt zich voor om op de golfbreker te pletter te slaan. Een nieuwe schicht, en meteen rolt de donder laag en langgerekt naar de wallen. Een golf beukt op de kaaimuur, kristallen druppels aan een paarsblauwe hemel. In de havenkom deinen de sloepen dreigend op en neer, ze beuken tegen elkaar aan, de masten kruisen als degens. Ik hoor het tikken en rinkelen, de koorden die de boegen striemen.

We rijden langs de voet van Fort Sint-Elmo, voorbij de muren die donker glanzen van het vocht, de schietgaten als een rij zwarte tanden met daarachter de monden van de kanonnen. Een volgende bliksemschicht licht de daken op. De vlaggen van Heritage Malta klapperen aan hun palen, de deuren en luiken zijn gesloten. Niemand op straat. The Malta Experience, lees ik op een spandoek met kwaad kijkende mannen in wapenrusting. Van een balkon gutst een muur van water naar beneden.

'It's bad,' bromt de man aan het stuur. *'Very bad.'*

Opnieuw werpt de zee zich met doodsverachting op de golfbreker van de Grand Harbour. De naschok zet de havenkom in beweging, bootjes rijzen zo hoog de lucht in dat ze boven de kaaimuur zweven. De vissershuisjes komen nauwelijks boven de golven uit.

'En het blijft maar regenen.'

Met zijn rechterhand herschikt hij de achteruitkijkspiegel tot ik zijn ogen zie. Hou je handen op het stuur, makker. Bij elke rukwind worstelen de banden met het asfalt, de wagen wijkt vervaarlijk naar de kade uit. Hij grinnikt, strijkt zijn

sluik haren voor zijn gezicht weg. Aan de spiegel danst een kruisje aan een bidsnoer. Net voor een rond gebouw, het lijkt een Grieks tempeltje, gaan we rechtsaf.

‘De lagere Barrakka, met zicht op zee,’ legt hij uit. ‘Daar is een heerlijke tuin, toch als de zon schijnt.’

We rijden voorbij een kiosk, de tafels en stoelen zijn aan de omrastering vastgeketend. Daarachter reikhalzen cipressen en palmen. Ziet er gezellig uit, misschien kunnen we er morgen heen? Romi een glas rode wijn, bruiswater voor mij. Ik vis mijn telefoon uit mijn broekzak.

IN JE HOTELKAMER?

De wind is zo wispelturig dat de regen in vlagen op het dak valt. Soms is er alleen het loeien, dan volgt een spervuur van druppels. Elektrische lading in de lucht. Even is de havenkom spierwit. In de ferryhaven varen de boten niet uit. Het ergste is achter de rug, las ik, vorige week trof de storm het eiland, dit zijn de naweën. Wel verdorie, die zijn spectaculair genoeg om me de bibber op het lijf te jagen, de hele rit van de luchthaven tot hier zat ik met mijn nagels in het leer geklemd. Ze hebben geluk gehad, de storm ging er net langs, Malta kwam er met een schampschot vanaf. Voor de zoveelste keer klik ik de nieuwsapp open.

Het zuidoosten van Spanje staat onder water. De regio rond Valencia kreeg in enkele dagen de neerslag van een jaar te slikken. Het dodental: vijfnegentig. Voorlopig. Minstens evenveel mensen zijn vermist. De hulpverleners vrezden voor het aantal lichamen dat ze in de modder zullen vinden. In de straten liggen de auto's als kinderspeelgoed gestapeld, een blokkendoos van besmeurde carrosserie met daartussen balken, dakpannen, afval, tafels en stoelen en kledingstukken. Een man wandelt over de motorkappen. Een hogesnelheidstrein bij Málaga ontspoorde met driehonderd inzittenden. Honderden mensen brachten de nacht door op de daken van vrachtwagens,

winkels en benzinestations. Het leger is ingezet, militairen met speurhonden zoeken naar overlevenden. Ze brengen mobiele mortuaria mee.

Die verdomde fluittoon. Met mijn pink wrijf ik in mijn gehoorgang. In de achteruitkijkspiegel zie ik de vragende blik van mijn chauffeur. Kijkt die man ooit naar de weg? Hij slaat rechts af, een steegje in tussen de hoog oprijzende huizen, nauwelijks een steegje te noemen. De zijspiegels glijden rakelings langs de muren. In de natte steen zie ik de reflectie van de koplampen. Het komt hard aan, vandaag, de sinustoon snijdt vanuit mijn linkeroor dwars door mijn schedel. De luchtvochtigheid, het slaaptkort, het drukverschil van de vlucht, het maakt het er allemaal niet beter op. Dat wordt een pijnstillertje en mijn bed in. Met dit weer ga ik Romi niet zoeken. Ik sluit mijn ogen.

‘Alles oké, *sir*?’

‘Alles oké.’

Ik scroll verder. Saint-Tropez. De straten staan blank, het departement Var kan het water niet slikken. Ook in Alpes-Maritimes en Alpes-de-Haute-Provence werkt de brandweer dag en nacht. Dorpen zijn er al dagenlang onbereikbaar. Een jager werd met zijn honden van een eiland in de Gardonrivier gered.

Nice. De storm ging de mondaine toer op. De Promenade des Anglais is afgesloten. Het water bereikte de trappen van hotel Negresco, geen Louboutins en Armani maar gummi-laarzen. De helikopter van de kustwacht vliegt niet uit door de gitzwarte bewolking. Honderden vrijwilligers zijn er op zoek naar negen vermisten. De modder spoelde in het noorden van de stad een brug weg. Twee medewerkers van de brandweer zijn al dagenlang niet meer gezien. Ook een gendarme kwam niet thuis, zijn vrouw logeert met hun twee dochters in de wachtzaal van het politiebureau. Niemand durft haar erop aan te spreken.

De ruitenwissers snerpen als nagels op een krijtbord, en daarbij halen ze weinig uit, we kijken naar de wereld als door een aquarium. De straat loopt omhoog, zo steil dat ik zelfs op een zonnige dag met een bang hart zou rijden, voet hardnekkig op de koppeling. Maar die man, in zijn voetbalpolo van Olympique Marseille, heeft er weinig moeite mee. Verveeld tikt hij op het stuur. We rijden in een rivierbedding, het water kolkt naar beneden langs de Grieks blauw geschilderde deuren. Het is de avond van de huisvuilophaling, vuilniszakken rollen langs ons heen. Alles wat niet vastzit, glijdt van deze piek de Middellandse Zee in.

‘Slechte riolering,’ gromt mijn bestuurder. ‘Oud. Nog door de ridders zelf aangelegd, zeker vierhonderd jaar geleden. Dat staat goed in toeristische brochures. Maar een dagje regenen en de straten veranderen in een wildwaterbaan.’

De ramen van de huizen zijn niet meer dan gelige vlekken waarvoor af en toe een schaduw glijdt. Met beide handen beschermend boven zijn hoofd rent een man de trappen af. Wind rukt aan zijn kleren, hij wankelt. Rep je naar binnen, voor je het weet, ben je een pushbericht op mijn scherm.

Italië dan. Midden in de nacht werden meer dan tweeduizend mensen geëvacueerd. Vijftienduizend gezinnen moeten het zonder elektriciteit doen. In Botteghino di Zocca, op een steenworp van Bologna, sleurde het water een auto met twee broers mee. De brandweer kon er eentje bevrijden, van de oudste geen spoor. Twaalf doden in de regio Ligurië, voor zover bekend, een grove onderschatting volgens een vrouw die de hulpdiensten helpt. De luchthaven van Genua is afgesloten. Golven van wel tien meter hoog overspoelden de havenplaats Rapallo. Tweehonderd boten vernietigd. In Rome, Napels en Venetië zijn scholen uit voorzorg gesloten. Het wassende water greep twee wandtapijten van Joan Miró. In het midden van

de laars kaatste de storm tegen de kust, gleed over de wreef richting de tenen en ging in Sicilië aan land. Visserssloepen en plezierboten liggen langs de kustlijn verspreid, tot tegen de appartementsblokken aan. Een vrouw stikte in de modderstroom die haar huis overspoelde. In een meer werd het lichaam van een visser gevonden. Een roekeloze kitesurfer brak zijn nek op de klippen.

IK EET VANAVOND IN HET HOTEL. RED JIJ HET?

Romi. Opgelucht zak ik in het leer weg. Ze is in staat om in dit hondenweer een restaurant te zoeken en, erger nog, te verwachten dat ik haar vergezel. In het hotel zit ze goed. Visje eten. Zelf heb ik geen honger, een warme douche is het enige dat ik vanavond nodig heb. Vroeg onder de lakens met een boek en wat muziek in de oren. Morgen is er weer een dag. Morgen voorspellen ze zon. Vanavond blijf ik in de tussentijd, in de luie roes van het onderweg zijn.

‘Het is geen toeval, wat er nu gebeurt,’ fluistert mijn chauffeur, ditmaal zonder me aan te kijken. ‘Dit is wat ze willen.’

De auto’s staan bumper aan bumper aan de straatkant geparkeerd, daarboven kragen met klimop begroeide erkers. In de verte komt een torentje boven de huizen uit. Niet reageren, Luka, niet discussiëren. Nog anderhalve minuut, toont de gps, en ik ben hier weg.

‘Ik hoorde het in een podcast. Een tip van een vriend die van zulke dingen op de hoogte is. Betrouwbare kerel.’

Op de radio sterft een koortje uit, *Way down below the ocean, Where I wanna be, she may be*. Toepasselijk. Een vrouwenstem praat erdoorheen. Op de straathoek kijkt de een of andere heilige naar een kruisbeeld omhoog. Daarachter hangt een uithangbord: Ladies Hair Stylist. In de verte spat het water tegen Fort Sint-Angelo op.

‘De overheid, samen met de CIA, experimenteert er maar op los. *Cloud seeding. Geo-engineering.* Ze wekken zo’n storm op wanneer ze maar willen.’

Hij knipt in zijn vingers en klakt met zijn tong. De vrouw op de radio blijft maar praten, waar blijft die muziek? Camilleri’s Store, lees ik, nummer 290. We zijn er bijna.

Hier op het eiland eigenden de golven zich twee mensen toe. Een vijftientigjarige visser bleef op zee, vorig jaar nog ontving hij een prijs omdat hij een drenkeling had gered. Ook een Duitse vrouw uit Gozo die recent de krant haalde omdat ze vijfhonderd opeenvolgende dagen elke ochtend de kustlijn had afgezwommen, keerde niet naar huis terug.

‘–gerichte stormen om de regio te destabiliseren. En niemand doet iets. Iedereen weet het maar niemand houdt ze tegen.’

Nummer 284, hier is het, een hoekhuis bij de Triq Santa Luċija, bovenaan een trap vol bloembakken met aloë vera en olijfboompjes waarboven vlaggetjes klapperen. Opnieuw houten erkers. In een daarvan moet ik zijn.

‘Dat klinkt angstaanjagend.’

‘Als je dat maar weet. Zondag vielen er vissen uit de lucht,’ grijnst hij, ‘zomaar op de kade. Honderden vissen. Mijn broer en ik gingen met een emmer naar de voet van Fort Sint-Elmo. Gewoon die visjes bijeenrapen en thuis op de grill. Heerlijk.’

Ik betaal, bedank hem en met mijn rugzak op mijn schouder waag ik het in de regen. Ook op deze hoek staart een streng kijkende, bebaarde heilige me aan, de bliksem licht zijn gezicht op, wallen onder zijn ogen. Naast het uitstalraam van een gesloten pizzeria bel ik aan. Nog voor de taxi in het verregende duister is verdwenen, duw ik de deur open.

Een ruim, comfortabel bed. Daarnaast een badkamer onder een brede rondboog. De inloopdouche is met geglazuurde

steentjes bezet. Glanzende koperen knoppen. Op een klein bureau staat een Senseo-apparaat. Ik laat mijn rugzak op het bed vallen. De kamer ruikt naar oude stenen.

VEILIG AANGEKOMEN, app ik Romi.

Hier krijgen ze me voorlopig niet buiten.

GOED OM DAT TE HOREN. TOT MORGEN.

Ik mik mijn telefoon op het hoofdkussen, mijn schoenen trap ik in de hoek. Dan open ik de deur naar de erker. De constructie lijkt tegen de muur gekleefd en slingert om de hoek naar de Triq San Pawl. Gladgesleten hout onder mijn voeten, één verrot plankje en ik bengel met mijn benen tussen de vlaggetjes boven de straat. Buiten is het aardedonker. De stad lijkt van hieruit, door de bedampte ruiten, verlatener dan ze beneden al was. Op de trappen is een sierpalm omgewaaid, de bloembak rolt heen en weer op de trede, de aarde laat een bruine veeg na. Aan de overzijde staan de luiken open, achter een smeedijzeren balustrade drinkt een drietal vrouwen rode wijn, schaaltes met tapas op het tafelblad. Een kelner laveert tussen de stoelen en tafels. Het ziet er gezellig uit, bronskleurig licht, Big Thief door de luidsprekers. *Change, like the wind, like the water, like skin.* Goedgeklede mensen ook, zomers, hip, dat belooft wat voor morgen. Ze voorspellen een zonovergoten dag en een zwoele avond. Romi zal zin hebben in een terrasje.

Helemaal in de verte, de trappen af, de kade over, lichten evenwijdige bliksemschichten de haven op. De nacht staat onder hoogspanning, de zee lijkt te ademen. Dit is een horizon waarin monsters geboren worden. Het einde van de wereld, de vissen vallen uit de lucht en de golven knibbelen aan het land. De aarde wordt bijgeschaafd en schoongeveegd, de scherpe kantjes gaan eraf. Ook aan de overzijde schrikken ze op van een donder die zo luid over Valletta rolt dat de ruiten ervan daveren. Een vrouw met een bruine pony en slobbertrui giechelt zenuwachtig, de ober lijkt me maar matig op zijn gemak,

maar de luiken blijven open. Zomer is een gemoedstoestand. Er is wijn, er is ansjovis, de bar is open, en als de bar open is, is het veilig.

De hemel explodeert boven de golfbreker, het water breekt in zilveren druppels uiteen. Daarachter ontwaar ik de omwalling van Fort Ricasoli, de muren waartegen de Fransen zich te pletter voeren. Naar dezelfde muren denderde Russell Crowe als gladiator in zijn kooi. Brad Pitt cirkelde er in zijn strijdwagen omheen. Romi vertelde me dat Fort Ricasoli een plaats is waar beschavingen en oorlogen samenkomen, een bedevaartsoord voor filmliefhebbers. Moeten we bezoeken, zei ze, nu we er toch zijn. De bliksem scherpt de contouren van de vestingwallen aan. Dat beeld moet ik talloze keren hebben gezien, met CGI-bliksem en studiogegenereerde donder. Maar dit apocalyptische plaatje, het regent vissen, het paradijs gaat verloren, de natuur neemt terug wat van haar is, dit is geen CGI. Dit is een werkelijkheid die alle films overbodig maakt. *I'm in love with the shape of you*, zingt Ed Sheeran. Een blonde vrouw schudt een fles, giet nog maar eens vol. Zo ga je stijlvol de eindtijd in.

Een lome donkerte nestelt zich voor mijn ogen. Ik ben blij dat ik hier ben, ik heb hiernaar uitgekeken, het belooft een bijzondere job te worden, maar ik ben moe en de fluittoon in mijn oor heeft een voorliefde voor zwakte. Hoe minder in mijn hoofd omgaat, hoe meer ruimte om in rond te zingen. Grotere klankkast.

Ik lig op mijn rug op het bed. Pokkeheet is het, ook op dit uur, heet en vochtig, het zit in de stenen, in de planken, in de lucht. Ook douchen kan tot morgen wachten. Mijn scherm licht op. Arlo, een kort bericht.

HEB JE HET NIEUWS GEZIEN?

Heb je het nieuws gezien? Je kan er moeilijk naast kijken, broer. Het stormt, het regent, de Middellandse Zee heeft grootheidswaanzin.

VEILIG AANGEKOMEN. LEUKE KAMER. MORGEN WERKEN. NU SLAPEN.

Ik sluit mijn ogen. Met de luiken dicht heeft de regen iets rustgevends. In mijn broekzak vind ik mijn oortjes. Muziekje. Wegsoezen.

MAAR HEB JE HET NIEUWS GEZIEN??

Ik zit er middenin, typ ik, ik bevind me in het epicentrum van het nieuws. Maar het komt op zijn einde, elk moment kan de storm aan de oversteek beginnen. Tunesië zet zich beter schrap.

NIET DAT. DIT.

Op mijn scherm verschijnt een link naar een krantenartikel. Meteen daarna ontvang ik opnieuw een bericht, dit keer van Vitja. Zitten die twee gezellig samen?

HEB JE HET GEZIEN?

Ik ga rechtop zitten en stapel de kussens achter mijn rug. Buiten lacht een mannenstem, een vrouw antwoordt. Dan hoor ik een beat, de stemming bij de overburen wordt losser. Ik klik de link open, een artikel in *De Standaard*.

Gisteravond werd Kurt Mendez, de drummer van de Amerikaanse muziekgroep Dead Poet Warrior Zone, dood teruggevonden in zijn hotelkamer in Santiago de Chile. De politie geeft geen details vrij. Bronnen uit de entourage van de muzikant spreken van een overdosis medicijnen.

Mendez, die 48 werd, kampte met medische problemen. De drummer werd in 1993 op zestienjarige leeftijd lid van Dead Poet Warrior Zone, de zevende drummer in evenveel maanden tijd. Dat bleef hij tot de band er in 1999 een punt achter zette.

Dead Poet Warrior Zone nam vijf albums op in zijn korte carrière, maar het zijn vooral de illegale *bootlegs* die een cult-status kregen. Die opnames van liveoptredens worden door platenlabel Island Records juridisch aangevochten, maar zijn een unieke getuigenis van de energie waarmee de band zich op de kaart zette in optredens die soms urenlang konden uitlopen.

Chad Diver, de zanger van Dead Poet Warrior Zone, heeft nog niet gereageerd. Het is bekend dat Mendez tot op heden een belangrijke persoonlijke vriend was. Roberto Zambra, de bassist, is sinds 2004 niet in het openbaar gezien. Het management van de band heeft nog geen statement uitgebracht. Island Records reageerde op X met een videocaptatie van het akoestische afscheidsoptreden in Mexico City in 1999 en de boodschap: *Our musical family lost one of its most beloved members.*

Ik laat mijn smartphone zakken. Even staar ik voor me uit, dan typ ik:

FUCK

Verzenden, naar Arlo en Vitja tegelijk. Niet lang erna licht mijn scherm op.

Arlo: *FUCK.*

Vitja: ZEG DAT WEL. *FUCK.*

Ik trek mijn T-shirt en broek uit en kruip onder het laken. Het is te warm daarvoor, maar zonder iets op mijn huid raak ik niet in slaap. Oortjes in.

When the roots don't hold

Will it be you, who guides me?

When the roots don't hold

Who else could it possibly be

When this old trunk bows

And the leaves all fall

It will be you, or no one at all

De emotie in zijn stem. De gitaarakkoorden. De compositie in do kruis, de toonaard waarin de fluittoon in mijn oor, de eigenfrequentie van mijn lichaam, moeiteloos nestelt en een wordt met de muziek.